

PARTER (antal motparter: 1)

Sökande

Finansinspektionen,
Box 7831
103 98 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kr.

AA har vidgått att han har genomfört de aktuella transaktionerna men har motsatt sig att betala sanktionsavgift.

GRUNDER M.M.**Finansinspektionen**

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm mellan den 1 mars och den 3 mars 2023 genomfört transaktioner avseende aktier i bolaget Spherio Group AB (Spherio Group). Handeln har skett via AA:s företagskonto hos Swedbank och hans investeringssparkonto hos Handelsbanken. Inför den aktuella handeln hade AA ett totalt innehav i Spherio Group om 3 153 908 aktier och var därmed en av de största ägarna bolaget. Transaktionerna framgår av bilaga 1.

Den 1 mars 2023 kl. 10.40.04 har AA via sitt företagskonto köpt 5 000 aktier för 0,221–0,263 kr fördelat på tre delavslut. Transaktionerna höjde priset på aktien med cirka 19,5 procent jämfört med den senast genomförda transaktionen i aktien. Kort därefter har han lagt en säljorder från sitt investeringssparkonto om 107 000 aktier till priset 0,26 kr. Kl. 10.43.18 har AA via sitt företagskonto köpt totalt 100 000 aktier för 0,24–0,26 kr fördelat på fyra delavslut varav det sista delavslutet skedde mot hans säljorder. Mellan kl. 10.47.03 och 15.40.14 har AA lagt ytterligare order via sitt företagskonto och sitt investeringssparkonto på ett sätt som medfört att hans order gått till avslut mot varandra vid åtta tillfällen. Transaktionerna mellan AA:s konto och hans företagskonto har utgjort 9,44 procent av dagsomsättningen i aktien.

Den 2 mars 2023 kl. 09.41.51 och kl. 09.43.51 har AA lagt order från sitt företagskonto och sitt investeringssparkonto som gått till avslut mot varandra om 140 000 aktier till priset 0,23 kr per aktie. Avslutet har etablerat aktiens högsta pris för dagen. Transaktionerna har utgjort 8,55 procent av dagsomsättningen i aktien.

Den 3 mars 2023 mellan kl. 14.08.35 och 14.12.07 har AA via sitt företagskonto totalt köpt 248 818 aktier för 0,187–0,26 kr fördelat på 13 avslut. Transaktionerna höjde priset på aktien med cirka 39 procent jämfört med den senast genomförda transaktionen i aktien. Mellan kl. 14.13.44 och 14.15.06 har AA totalt sålt 420 000 aktier för 0,201–0,205 kr per aktie.

AA:s handel den 1 mars respektive den 3 mars 2023 har kännetecknats av att han har genomfört flera köp av aktier med små volymer i förhållande till sitt befintliga aktieinnehav. Köpen har skett under en begränsad tidsperiod om några minuter. Köpen har även inlett eller förstärkt en trend och successivt höjt kursen för aktien. Höjningarna har gett signaler till marknaden om ett högt intresse för aktien som inte motsvarades av ett faktiskt ökat intresse. Kort efter sina sista köp placerade AA en säljorder avseende en större volym av aktier. Mot bakgrund av hans totala innehav inför handeln den 1 mars och den 3 mars 2023 kan inte de genomförda köpen anses ha skett i kommersiellt syfte. Därutöver har AA den 1 och 2 mars 2023 genomfört flera transaktioner som inte har lett till någon förändring av det verkliga ägandet av aktierna.

Sammantaget har AA:s transaktioner mellan den 1–3 mars 2023 gett signaler till marknaden som har varit, eller åtminstone har kunnat förväntas vara, falska eller vilseledande avseende tillgång, efterfrågan eller priset på aktien i Spherio Group.

Med hänsyn till antalet transaktioner och transaktionernas kurspåverkan kan inte överträdelserna betraktas som ursäktliga eller ringa. Det finns inte heller några särskilda skäl för att avstå från ingripande.

Avseende sanktionsavgiftens storlek ska särskilt beaktas att (i) AA s transaktioner har gjorts med en tydlig avsikt att manipulera aktiekursen; (ii) manipulationen har skett genom såväl handel med små volymer som genom att lägga matchande order under en tredagarsperiod och att; (iii) AA vid tidpunkten för överträdelserna var en av de största ägarna i Spherio Group.

AA

Han ifrågasätter inte att transaktionerna har gått till på det sätt som Finansinspektionen har gjort gällande men han har inte förstått att han har gjort fel. I små bolag är aktierörelsen och spreaden alltid stor mellan köp- och säljorder. Även andra har handlat på samma sätt som han i bolaget.

Han genomförde de aktuella transaktionerna för att bli av med sitt privata innehav i Spherio Group-aktien. När han försökte bli av med innehavet var det även någon annan som köpte och sålde och det fanns därför en stor spread utan att han var inblandad i den. Det var oavsiktligt att han genom sitt företagskonto köpte aktier som han sålde via sitt privata investeringssparkonto.

Han har inte haft för avsikt att påverka aktiekursen.

UTREDNING OCH HANDLÄGGNING

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid huvudförhandlingen har AA hörts. Finansinspektionen har som bevisning lagt fram order- och avslutslistor, en lista över orderhändelser i Spherio Group, depåhistorik från Handelsbanken, värdeintyg från Swedbank, en sammanställning över AA s ingående aktieinnehav, uppgifter om aktieomsättningen i Spherio Group samt utdrag ur Nasdaqs och First Norths handelsregler.

DOMSKÄL**Rättsliga utgångspunkter**

Bestämmelserna om sanktionsavgift vid bl.a. marknadsmanipulation återfinns dels i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (marknadsmissbruksförordningen), dels i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen).

Av artiklarna 12.1 a och 15 i marknadsmissbruksförordningen framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Huruvida transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen.

Från förbudet mot marknadsmanipulation har i marknadsmissbruksförordningen gjorts undantag för fall då det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 i förordningen. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen (se prop. 106/17:22 s. 407). Den behöriga myndigheten i Sverige, Finansinspektionen, har inte fastställt någon sådan praxis. Eftersom det inte finns någon etablerad godtagen marknadspraxis är detta undantag alltså inte tillämpligt.

AA s agerande har utgjort marknadsmanipulation

AA har vidgått att han genomfört de aktuella transaktionerna på det sätt som Finansinspektionen har påstått, vilket också får stöd av utredningen i övrigt. Det är därmed utrett att AA den 1 och 3 mars 2023 vid upprepade tillfällen köpt volymer av aktier i Spherio Group som har varit små i förhållande till hans befintliga innehav. Av dessa köp har i vart fall sex lett till prishöjningar. Den 1 mars 2023 har AA s köp höjt priset på aktien med 19,5 procent i relation till det senast betalda priset. Avseende köpen den 3 mars 2023 har dessa höjt priset på aktien med 39 procent i relation till det senast betalda priset. Vidare är det utrett att AA den 1 och 2 mars 2023 har placerat köp- och säljordrar via sitt företagskonto och investeringssparkonto på ett sätt som medfört att hans ordrar gått till avslut mot varandra vid tio tillfällen. Denna handel har motsvarat 9,44 respektive 8,55 procent av dagsomsättningen i aktien och har även till viss del varit kurspåverkande.

Det har inte framkommit att AA haft något egentligt kommersiellt intresse av att vidta transaktioner på det beskrivna sättet. Enligt tingsrätten talar i stället tillvägagångssättet för att handlandet syftat till att höja eller bibehålla kursen på det egna innehavet. Det kan i sammanhanget konstateras att de matchande köp- och säljordrarna som AA har placerat via sitt företagskonto respektive investeringssparkonto inte har lett till någon förändring av det verkliga ägandet av aktierna.

AA s transaktioner har utgjort en signal till marknaden om ett intresse för aktien som inte motsvarats av ett faktiskt ökat intresse. Det är härigenom klarlagt att transaktionerna har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien i Spherio Group. Detta innebär att AA objektivet sett har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i marknadsmissbruksförordningen.

Som nämnts finns det inte något krav på att AA ska ha haft för avsikt att manipulera marknaden för att konstatera att en överträdelse har skett. Det saknar också betydelse för bedömningen om AA genomförde transaktionerna i syfte att avveckla sitt privata innehav av aktier i Spherio Group. Vad AA har anfört i dessa delar ändrar därför inte tingsrättens bedömning av att en överträdelse har skett.

Med hänsyn till bl.a. antalet transaktioner och de prishöjningar som skett kan överträdelsen inte betraktas som ringa eller ursäktlig. Det har inte heller i övrigt i målet framkommit omständigheter som talar för att det finns särskilda skäl att avstå ingripande enligt 5 kap. 17 § kompletteringslagen. AA ska därför betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften ska bestämmas till 80 000 kr

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Hänsyn ska även tas till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, har gjort till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15–16 §§ samt 18 § kompletteringslagen.)

Sanktionsavgiften för överträdelser i form av handel med små volymer av aktier ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter, men en helhetsbedömning får göras i det enskilda fallet. (Se ”Enpetarna I–III” NJA 2020 s. 858.)

Det nu aktuella målet gäller ett förfarande som har pågått under en tredagarsperiod och som innefattat köp som orsakat stora prishöjningar av aktien. Därtill har handeln mellan AA:s företagskonto och hans investeringssparkonto utgjort en

betydande andelen av dagsomsättningen i aktien. Dessa omständigheter talar för att sanktionsavgiften bör ligga något högre än normalbeloppet. Vid en samlad bedömning anser tingsrätten att sanktionsavgiften ska bestämmas till 80 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 20 februari 2024. Prövningstillstånd krävs.

Linda Kullberg